

GENERALIZOVANÁ ÚZKOSTNÁ PORUCHA – JEJÍ FARMAKOTERAPIE

MUDr. Vladimír Pidrman, Ph.D., prof. MUDr. Jaroslav Bouček, CSc.

Psychiatrická klinika LF Univerzity Palackého, Olomouc

Generalizovaná úzkostná porucha (GAD – Generalized Anxiety Disorder) je chronická a rekurentní psychiatrická porucha. Její celoživotní prevalence dosahuje 5 %, poměr mezi muži a ženami je uváděn od 1:1 do 1:2. Diferenciálně diagnosticky je nutné ji odlišit především od ostatních úzkostných poruch: zvláště od panické poruchy, sociální fobie, somatizační poruchy, hypochondrické poruchy, dále od úzkosti provázející tělesná onemocnění, úzkosti při abúzu a intoxikacích psychoaktivními látkami a samozřejmě úzkosti u poruch psychotických. Vyznačuje se rovněž vysokou komorbiditou, a to jak s výše uvedenými úzkostnými poruchami, tak s abúzem alkoholu.

FARMAKOTERAPIE GAD

rozhodování: 3 základní možnosti psychopatologického obrazu:

1. dominují psychické příznaky

a) bez komorbidity	b) + obsedantně kompulzivní porucha (OCD)	c) + panická porucha	d) + deprese
--------------------	---	----------------------	--------------

2. dominují celkové tělesné příznaky

3. dominují kardiovaskulární příznaky

	krok I	krok II	krok III
možnost 1a	buspiron	selektivní blokátory zpětného vychytávání serotoninu (SSRI) tricyklická antidepresiva (TCA)	betablokátory
možnost 1b	SSRI		
možnost 1c	SSRI		
možnost 1d	SSRI TCA	+ buspiron nebo BDZ	+ betablokátory
možnost 2	benzodiazepiny (BDZ)	SSRI TCA buspiron	betablokátory
možnost 3	betablokátory	+ BDZ nebo buspiron	

TRVÁNÍ LÉČBY

titrace dávky, plná dávka 6 týdnů

úspěch: udržovací léčba 6 měsíců až 1 rok

nedostatečná úprava stavu: II., pak III. krok léčby
vytitrovaná dávka léku vždy po 6 neděl před případnou změnou

Literatura

1. Aldenhoff, J. (2001): Fundamental cellular principles of psychological disturbances. In: Henn, F., Sartorius, N., Helmchen, H., Lauter, H.: Contemporary psychiatry. Berlin Heidelberg New York, Springer. Vol. 1, Part 1, Chapt. 7: 120–131.
2. Bazire, S. (2000): Psychotropic drug directory 2000: the professionals' pocket handbook and aide memoire. London, Mark Allen Publishing Ltd., 324 pp.
3. Bennet, C. J., Plum, F. (1996): Cecil textbook of medicine. 20-th. edition. Philadelphia, W. B. Saunders Comp., 2233 pp.
4. Boyer, W. T., Feighner, J. P. (1998): The utility of SSRIs in anxious depression. In: Montgomery, S. A., den Boer, J. A.: SSRIs in depression and anxiety. Chichester, John Wiley and Sons Ltd., 101–114.
5. Charney, D. S., Goodman, W. K., Price, L. H., Woods, S. W., Rasmussen, S. A., Heninger, G. R. (1988): Serotonin function in obsessive-compulsive disorder. Arch. Gen. Psychiatry, 45, 177–185.
6. Den Boer, J. A., Slaap, B. R., Bosker, F. J. (1998): Biological aspects of anxiety disorders and depression. In: Montgomery, S. A., den Boer, J. A.: SSRIs in depression and anxiety. Chichester, John Wiley and Sons Ltd., 23–80.
7. Braunwald, E. (1998): Harrison's Principles of Internal Medicine. New York, McGraw-Hill Book Company, 2918 pp.
8. Henn, F., Hitzemann, R. J.: Neurochemistry (2001): the basis of psychopharmacology. In: Henn, F., Sartorius, N., Helmchen, H., Lauter, H.: Contemporary psychiatry. Berlin Heidelberg New York, Springer. Vol. 1, Part 1, Chapt. 6, 98–118.
9. Kaplan, H. I., Sadock, B. J., Grebb, J. A. (1998): Synopsis of psychiatry. Baltimore, Williams and Wilkins, 1402 pp.
10. Linden, M., Zubragel, D. (2001): Anxiety disorders: diagnosis and epidemiology. In: Henn, F., Sartorius, N., Helmchen, H., Lauter, H.: Contemporary psychiatry. Berlin Heidelberg New York, Springer. Vol. 3, Part 2, Chapt. 2, 16–24.
11. Lindsay De Vane, C.: Commentary on the tolerability and safety of newer antidepressants. In: Sacchetti, E., Spano, P. F. (2000): Advances in preclinical and clinical psychiatry. San Donato Milanese, Excerpta Medica, Vol. 1, pp. 105–116.
12. Montgomery, S. (1999): SSRIs and social anxiety. London, Science Press, Ltd, 70p.
13. Nutt, D., Argyropoulos, S., Forshall, S. (1998): Generalized anxiety disorder. London, Martin Dunitz, Ltd., 78 pp. Pidman, V. (2000): Nemocný s obsedantně kompulzivní poruchou. Příručka pro pacienty. Praha, Galén, 32 pp.
14. Pidman, V. (1999): Depresivní onemocnění v lékařské praxi. 2. část. Causa subita 2, 4: 11–13.
15. Preskorn, S. H. (1996): Clinical pharmacology of selective serotonin reuptake inhibitors. Caddo, Professional Communications, Inc., 256 pp.
16. Preskorn, S. H. (1999): Outpatient management of depression. Caddo, Professional Communications, Inc. 256 pp.
17. Preskorn, S. H., Dorey, R. C., Jerkovich, G. S. (1988): Therapeutic drug monitoring of tricyclic antidepressants. Clin. Chem. 34, 5: 822–828.
18. Psychotropics (2000/2001). Copenhagen, Herrman and Fischer A/S, 772 pp.
19. Raboch, J. (2000): Můžeme vyléčit depresi? Galén, Praha, 32 pp.
20. Remschmidt, H., Schmidt, M. H. (2001): Psychopharmacological treatment. In: Henn, F., Sartorius, N., Helmchen, H., Lauter, H.: Contemporary psychiatry. Berlin Heidelberg New York, Springer. Vol. 2, Part 1, Chapt. 6, 53–59.
21. Robertson, M. M., Katona, C. L. E. (1997): Depression and physical illness. John Wiley and Sons Ltd. Chichester, West Sussex, 564 pp.
22. Shiloh, R., Nutt, D., Weizman, A. (2000): Atlas of psychiatric pharmacotherapy. London, Martin Dunitz Ltd., 235 pp.
23. Schatzberg, A. F., DeBattista, Ch., Overman, G. P., Ereshefsky, L. (1998): The 1998 black book of psychotropic dosing and monitoring. New York, MBL Communications, Inc., 40 pp.
24. Stahl, S. M. (1998): Psychopharmacology of antidepressants. London, Martin Dunitz, Ltd, 114 pp.
25. Stahl, S. M. (2000): Essential psychopharmacology of depression and bipolar disorder. Cambridge university press, New York, 176 pp.
26. Švestka, J. (1998): SSRI – léky první volby. Praha, Maxdorf s.r.o., 160 pp.
27. Tasman, A., Kay, J., Lieberman, J. A. (1998): Pocket companion to accompany psychiatry. Philadelphia, W.B. Saunders Comp., 631 p.
28. Westenberg, H. G. M., den Boer, J. A. (1999): Social anxiety disorder. Amsterdam, Syn-thesis Publishers, 222 pp.